

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

**Методичні вказівки до виконання
самостійної роботи з дисципліни
«Інвестиційний аналіз»
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем
«магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності
072 “Фінанси, банківська справа та страхування”**

2018

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Інвестиційний аналіз” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.- 46 с.

Укладачі: Н.Г. Фатюха, доцент, к.е.н.

Рецензент: С.В. Шарова, доцент, к.е.н.

Відповідальний
за випуск: С.В. Шарова, доцент, к.е.н.

Затверджено
на засіданні кафедри
“Фінанси, банківська справа
та страхування”
Протокол № 2
від „12 ” вересня 2018 р.

Схвалено на засіданні НМК
Протокол № 17
від „10” листопада 2018 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ З РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕ- МАМИ І ФОРМАМИ ЗАНЯТЬ	6
2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ	7
3. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	41
4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІС- ПИТ З ДИСЦИПЛІНИ „ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ”	42
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	45

ВСТУП

Інвестиційний аналіз - це комплекс методичних і практичних прийомів та методів розробки, обґрунтування й оцінки доцільності реалізації інвестицій з метою прийняття інвестором ефективного рішення.

Методи і прийоми інвестиційного аналізу є засобами для глибокого дослідження явищ та процесів в інвестиційній сфері, а також формулювання на цій основі висновків і рекомендацій. Процедура та методи такого аналізу спрямовані на висунення альтернативних варіантів вирішення проблем проектування та інвестування, виявлення масштабів невизначеності по кожному з них та їх зіставлення за різними критеріями ефективності.

Метою вивчення навчальної дисципліни: «Інвестиційний аналіз» є вивчення теоретико-методологічних засад та практичних питань аналізу інвестиційних проектів.

Завдання навчальної дисципліни:

- з'ясування засад організації інвестиційного аналізу на підприємстві;
- ознайомлення з цілями та принципами інвестиційного аналізу;
- оволодіння методичним інструментарієм оцінювання ефективності інвестування в умовах невизначеності і ризику та аналізу ефективності інвестиційних проектів.

Дисципліна є невід'ємною складовою багатьох дисциплін. Дисципліна «Аналіз інвестиційних проектів» логічно пов'язана з вивченням таких курсів, як «Фінанси», «Економіка підприємств», «Фінанси підприємств», «Мікроекономіка», «Гроші та кредит», «Облік і аудит», «Інвестування», «Інвестиційне кредитування».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- основи методології інвестиційного аналізу;
- особливості врахування специфічних умов інвестування в інвестиційному аналізі.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

1. Демонструвати знання про основні поняття та категорії інвестиційного аналізу, класифікацію проектів.

2. Розуміти порядок підготовки проектно-кошторисної документації, складання бізнес-плану.
3. Володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо аналізу техніко-економічного обґрунтування проекту.
4. Демонструвати розуміння особливостей принципів організації процесу бюджетування капіталу на промислових підприємствах та у фінансово-кредитних установах
5. Застосовувати методологію і прийоми комплексного аналізу та експертизи інвестиційних проектів за основними напрямками оцінки проектних рішень.
6. Вміти досліджувати основні критерії і методичні засади аналізу інвестиційної привабливості проектів.
7. Розуміти особливості складання та аналізу фінансового плану інвестиційного проекту
8. Демонструвати розуміння особливості аналізу та методики кількісної оцінки ризикованості інвестиційних проектів.
9. Вміти досліджувати ринок фінансових інвестицій.
10. Бути здатним провести оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів.
11. Бути здатним обґрунтовувати та приймати рішення щодо стратегії фінансового інвестування.
12. Володіти знаннями методів аналізу та оптимізації портфеля інвестицій.

1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ 3 РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ І ФОРМАМИ ЗАНЯТЬ

Назва модуля, теми	Денна форма навчання		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота студента
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ			
Тема 1. Методологічні засади інвестиційного аналізу	2	1	5
Тема 2. Аналіз проектно-кошторисної документації	2	1	6
Тема 3. Аналіз техніко-економічного обґрунтування проекту	2	1	7
Тема 4. Бюджетування та аналіз грошових потоків інвестиційного проекту	2	1	7
Тема 5. Методи оцінювання інвестиційних проектів	3	1	7
Тема 6. Оцінювання інвестиційної привабливості проектів	3	2	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ УМОВ ІНВЕСТИВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ			
Тема 1. Фінансово-інвестиційний аналіз суб'єктів господарювання	2	1	5
Тема 2. Врахування ризику і невизначеності інвестиційних проектів	2	1	6
Тема 3. Аналіз ринку фінансових інвестицій	2	1	7
Тема 4. Оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів	2	1	7
Тема 5. Оцінювання стратегії фінансового інвестування	3	1	7
Тема 6. Аналіз інвестиційного портфеля	3	2	7
Годин разом	28	14	78

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ТЕМА 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

Короткий опис теми

Інвестиційний аналіз як метод системної аналітично-дослідної роботи з оптимізації інвестиційних рішень. Мета, завдання та функції інвестиційного аналізу. Об'єктивна необхідність бізнес-проекткування у підприємницькій діяльності інвестиційного спрямування.

Поняття інвестиційного проекту. Оточення проекту. Зацікавлені сторони, внутрішнє та зовнішнє середовище проекту. Типи, форми та види інвестиційних проектів. Альтернативні проекти. Місія проекту. Стратегія проекту. Параметри проекту. Основи вибору інвестиційних рішень. Проектний цикл.

Властивості життєвого циклу проекту. Фази проектного циклу, стадії й етапи. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу. Сутність та переваги підходу до аналізу інвестиційних проектів за стадіями. Поняття інвестиційного горизонту. Ефективність проекту в цілому та ефективність участі в проекті. Принципи оцінки ефективності проектів. Особливості оцінки ефективності на різних стадіях проектного циклу. Грошовий потік як центральне поняття інвестиційного аналізу. Поняття притоку, відтоку та додаткового грошового потоку. Види грошових потоків.

Фактор часу та ефективність інвестиційного проекту. Причини зміни вартості грошей у часі. Простий і складний відсоток. Капіталізація відсотків. Процес нарощування та дисконтування. Майбутня і теперішня вартість грошей. Термінальна вартість. Розрахунок вартості грошей за різних умов інвестування. Особливості оцінки вартості ануїтетів. Норма дисконту. Комерційна норма дисконту та норма дисконту учасника проекту. Методи та моделі визначення розміру ставки дисконту. Обґрунтування вибору норми дисконту. Чинники, що впливають на її величину.

Вартість і структура капіталу інвестиційного проекту. Моделі визначення вартості компонентів капіталу. Визначення середньозва-

женої вартості капіталу інвестиційного проекту.

Темп та індекс інфляції. Особливості врахування інфляції при аналізі інвестиційних проектів. Номінальна та реальна майбутня вартість. Номінальна і реальна норма дисконту. Інфляційна премія. Безризикова норма дисконту. Поправка на ризик та її формування. Врахування зміни норми дисконту в часі.

Питання для обговорення

1. Поняття анuitету та його види.
2. Характеристика підходів, що використовуються для обліку інфляції в процесі оцінки ефективності капітальних вкладень
3. Вплив збільшенні частоти нарахування відсотку на теперішню вартість.

Питання для самоконтролю

1. Визначте мету, завдання та функції інвестиційного аналізу.
2. Яку роль відіграє наявність та якість розробки інвестиційного проекту при здійсненні інвестування?
3. Поясніть причини важливості визначення типу відносин взаємозалежності проектів в інвестиційному аналізі. Які види проектів існують за типом відносин взаємозалежності?
4. Чим відрізняються поняття «оцінка проекту», «аналіз проекту» та «експертиза проекту»?
5. Які існують підходи до поділу життєвого циклу на фази та стадії? За якими критеріями відбувається цей поділ?
6. Що таке економічний термін життя інвестицій? Якою буде ефективність інвестиційного проекту, якщо тривалість його життєвого циклу буде перевищувати економічний термін життя інвестицій?
7. Якими правилами необхідно керуватися, обираючи тривалість інвестиційного горизонту та розподіляючи розрахунковий період на кроки?
8. Яким чином враховується вплив фактору часу на зміну вартості грошей?
9. Як визначити поточну вартість грошового потоку постнумерандо?

10. Як визначається поточна та майбутня вартості анuitету постнумерандо? Яка з них буде більшою?

11. Чому вибір норми дисконту залежить від вартості капіталу, залученого для фінансування інвестицій?

12. За якої умови буде відбуватися зростання реальної майбутньої вартості грошей і прибутковості інвестицій?

13. Яким може бути вплив інфляції на ефективність інвестиційного проекту? Якими факторами визначається спрямованість такого впливу?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Ознайомтеся з наведеною інформацією за інвестиційним проектом. На основі наведеної інформації, спираючись на особистий досвід та знання, необхідно:

- провести класифікацію наданого проекту за різними ознаками;
- охарактеризувати зовнішнє та внутрішнє середовище (з обґрунтуванням впливу оточення на проект і навпаки);
- визначити основних учасників проекту, окреслити їх інтереси і функції при підготовці, реалізації та експлуатації проекту;
- сформулювати мету проекту, враховуючи основні вимоги (необхідність задоволення встановленої потреби, досягнення конкретних (кількісно визначених) результатів, ресурсна та часова обмеженість проекту), уточнити та структурувати її так, аби різним учасникам проекту було зрозуміло, які результати вони отримають у разі реалізації проекту;
- визначити можливі взаємозв'язки з іншими проектами (залежними і незалежними);
- визначити види робіт, характерні для передінвестиційної, інвестиційної та експлуатаційної фаз цього проекту;
- визначити особливості життєвого циклу даного проекту, попередню тривалість і вартість передпроектних робіт;
- побудувати приблизну схему життєвого циклу проекту з урахуванням проведених розробок;
- визначити та обґрунтувати інвестиційний горизонт, величину кроку розрахункового періоду;

– визначити, в яких цінах проведено оцінку доходів та витрат за проектом (постійних чи прогнозних). Чи правильно обрано метод інфляційного коригування грошових потоків за проектом? Відповідь обґрунтувати;

– встановити норму дисконту для проекту з врахуванням можливих варіантів. Обґрунтувати свій вибір;

– провести розрахунок середньозваженої вартості капіталу за проектом (вартість власного капіталу прийняти на рівні рентабельності власного капіталу підприємства, досягнутої в попередні періоди його функціонування).

Завдання 2.

В результаті реалізації інвестиційного проекту інвестором отримано 300 тис. грн. чистого прибутку, які в подальшому планується вкласти в нову справу. На даному етапі перед ним стоїть завдання розмістити тимчасово вільні грошові кошти на депозитному рахунку терміном на 1 рік. Можливі умови розміщення грошових коштів в комерційних банках є такими:

Умови розміщення депозитних вкладів в комерційних банках

Показник	КБ А	КБ Б	КБ В
Ставка простого відсотку, що відповідає періоду нарахування, %	4,5	-	19
Ставка складного відсотку, що відповідає періоду нарахування, %	-	1,5	-
Інтервал нарахування, міс	3	1	12
Період нарахування, міс.	12	12	12

Визначте варіант розміщення коштів, який є найбільш привабливим для інвестора.

ТЕМА 2. АНАЛІЗ ПРОЕКТНО-КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Короткий опис теми

Проектування головної мети та основних обмежень проекту. Ієрархія цілей і декомпозиція завдань проекту. Матриця життєвих циклів та її значення для аналізу. Склад та структура інвестиційного проекту. Складові проектно-кошторисної документації. Бізнес-план проекту та його призначення. Методичні засади розробки бізнес-плану інвестиційного проекту. Зміст бізнес-плану проекту та характеристика його основних розділів — резюме; характеристика продукту (послуги); розміщення об'єкту; аналіз ринку продукту; обсяг та структура виробництва продукту; забезпеченість випуску продукту основними факторами виробництва; стратегія маркетингу; фінансовий план та стратегія фінансування. Методи визначення кошторисної вартості об'єктів реальних інвестицій: ресурсний метод, базисно-індексний, базисно-компенсаційний, метод розрахунку за цінами на одиницю робочого часу, метод банків даних. Кошторисні нормативний нормативно-інформаційна база ціноутворення в будівництві. Визначення вартості будівництва. Принципи складання локальних й об'єктних кошторисів і кошторисних розрахунків. Зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва.

Питання для обговорення

1. Механізм ціноутворення в будівництві.
2. Особливості складу проектно-кошторисної документації на капітальний та поточний ремонт житла, об'єктів соціальної сфери.
3. Порядок проведення експертизи проектно-кошторисної документації.

Питання для самоконтролю

1. Коли складається робочий проект і що він собою являє?
2. Чим відрізняється техніко-економічне обґрунтування від техніко-економічного розрахунку?

3. Які етапи передбачає порядок розробки проектно-кошторисної документації? Дайте його розгорнуту характеристику.
4. Які види бізнес-планів існують? Наведіть їх приклади.
5. Дайте характеристику розділів бізнес-плану та процесу його складання.
6. Для чого необхідно враховувати неявні витрати в інвестиційному аналізі? Які методики використовуються при цьому?
7. Якими способами враховуються лаги доходів та витрат в інвестиційному аналізі? Який з них є найоптимальнішим? Відповідь обґрунтуйте.
8. Які методи застосовуються для визначення кошторисної вартості будівництва? Який з них забезпечує найвищу точність оцінки?
9. Які методи застосовуються для визначення кошторисної вартості будівництва? Який з них забезпечує найвищу точність оцінки?
10. На основі якої інформації складають об'єктні кошториси?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

На основі наведеної інформації за інвестиційним проектом, спираючись на особистий досвід та знання, необхідно:

- оцінити та розподілити витрати за видами та періодами їх здійснення;
- оцінити та розподілити доходи за видами та періодами їх надходження;
- встановити, чи спостерігають лаги доходів та витрат у проекті. Якщо так, то яким чином їх необхідно враховувати в фінансово-економічних оцінках проекту?
- визначити неявні вигоди та витрати, що супроводжують даний проект.

Яким чином їх необхідно враховувати в фінансово-економічних оцінках?

- проаналізувати інформацію про проект та зробити висновки стосовно якості поданої інформації. Чи відповідає поданий бізнес-план стандартним вимогам? Чому? Які доопрацювання, на Вашу думку, необхідно зробити?

Завдання 2.

Органи місцевої влади розглядають проект відкриття нової лікарні, під будівництво якої передбачається відвести ділянку землі, що належить місту. Зараз ця ділянка використовується для вирощування сільськогосподарських культур приватним підприємством, яке її орендує і платить 1100 тис. грн. щорічно. Річна орендна плата за аналогічні ділянки в цьому ж районі складає 1250 тис. грн.

Чому дорівнює вартість ділянки землі, що буде відведена під будівництво лікарні?

Завдання 3.

За обладнання, яке є частиною нового інвестиційного проекту, минулого року було заплачено 800 тис. грн. Сьогодні необхідно витратити ще 600 тис. грн., щоб інвестиційний проект було завершено. Максимальні чисті вигоди, які можна отримати від здійснення інвестиційного проекту — 1200 тис. грн. Обґрунтуйте, чи доцільно здійснювати додаткові інвестиції?

ТЕМА 3. АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ

Короткий опис теми

Поняття техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) проекту. Відмінність техніко-економічного обґрунтування від бізнес-плану. Склад та структура техніко-економічного обґрунтування проекту. Система техніко-економічних показників ефективності інвестиційних проектів. Методика визначення основних техніко-економічних показників проекту. Визначення потреби в матеріальних ресурсах. Визначення розміру первинних інвестиційних витрат на формування основних фондів і суми амортизаційних відрахувань. Розрахунок потреби в трудових ресурсах і коштах на оплату праці. Техніко-економічні показники ефективності впровадження нової техніки, технології, устаткування. Вибір оптимального варіанту технологічного процесу.

Питання для обговорення

1. Обґрунтування рішення про збільшення виробничої потужності.

2. Обґрунтування технології виробництва.

3. Необхідність аналізу безбиткової для розробки інвестиційних проектів.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Підприємець має намір створити невелику виробничо-торговельну фірму. З цієї метою він бере в оренду потрібні приміщення та виробничі потужності. Як показали попередні розрахунки, протягом першого року господарювання показники бізнесової діяльності можуть бути такі:

- дохід від реалізації продукції — 1660 тис. грн.;
- витрати на придбання устаткування — 100 тис. грн.;
- витрати на закупівлю матеріалів — 800 тис. грн.;
- оплата праці — 200 тис. грн.;
- орендна плата, яка вноситься щоквартально — 80 тис. грн.;
- готівка в касі підприємства — 250 грн.;
- кожна гривня, вкладена в формування оборотних активів, має приносити близько 6 грн. доходу від реалізації;
- податок на додану вартість (ПДВ) — 20%;
- термін, на який бажано одержати кредит, — 3 місяці;
- реалізація продукції передбачається на таких умовах: 50% обсягу реалізації — за готівку; 25% — з відстрочкою платежу на 30 днів і 25% — на умовах двомісячного кредиту.

Визначити необхідну підприємцеві загальну суму власного капіталу і кредиту на закупівлю матеріалів для започаткування нового бізнесу.

Завдання 2.

На основі вивчення матеріальних балансів установлено, що потреба внутрішнього й зовнішнього ринків у тонкому сталевому листі на 3 млн. т перевищує виробничі можливості вітчизняного металургійного комбінату, який є монополістом в Україні із випуску цього виду продукції. Спеціалісти комбінату запропонували кілька варіантів нарощування виробничої потужності листопрокатного виробництва.

Варіант 1.

Реконструкція кількох діючих листопрокатних станів, що дозволить збільшити випуск тонкого листа на 3 млн. т. При цьому потрібні капітальні вкладення становитимуть 90 млн. грн., а собівартість (валові витрати на виробництво) річного випуску продукції — 126 млн. грн.

Варіант 2.

Спорудження напівбезперервного прокатного стану, здатного забезпечити випуск 2,5 млн. тонкого листа на рік, і реконструкція двох діючих листопрокатних станів. Капітальні вкладення в нове будівництво дорівнюватимуть 85 млн. грн., а в реконструкцію — 15 млн. грн. Що ж до собівартості річного випуску продукції, то вона становитиме відповідно 102 і 21 млн. грн.

Варіант 3.

Спорудження нового безперервного прокатного стану, потужність якого забезпечить потрібний випуск додаткової кількості тонкого листа. При цьому необхідні капітальні вкладення становитимуть 105 млн. грн., а собівартість усього річного обсягу продукції — 120 млн. грн.

Визначити найефективніший варіант нарощування виробничої потужності листопрокатного виробництва, враховуючи, що нормативний (прийнятний для інвестора) коефіцієнт прибутковості капітальних вкладень дорівнює 0,16.

Завдання 3.

Збільшення випуску продукції до необхідних обсягів, аби повніше задовольнити потреби ринку, може бути досягнуто за рахунок реконструкції діючого підприємства або спорудження нового.

Розрахувати прибутковість (рентабельність) виробничих інвестицій (капітальних вкладень) і вироблюваної продукції у разі різних форм збільшення обсягів виробництва. На підставі цих розрахункових показників визначити найвигідніший варіант інвестування виробничих об'єктів.

Таблиця 2.1 - Техніко-економічні показники можливих варіантів проектних рішень для забезпечення зростання виробництва

Показник	Діюче підприємство підприємство до реконструкції	Діюче підприємство підприємство після реконструкції	Споруджуване
Річний обсяг продукції, штук	11000	30000	19000
Собівартість одиниці продукції, грн.	210	205	190
Договірна ціна одиниці продукції, грн	250	250	250
Капітальні вкладення, грн	-	57600	79800
Нормативний коефіцієнт ефективності інвестицій	0,15	0,15	0,15

Завдання 4.

Вихідна інформація для потрібних розрахунків по підприємству «Омега-Сервис».

Балансова вартість виробничих основних фондів підприємства на початок розрахункового періоду досягла 120 млн. грн., у тому числі активної їх частини — 45%.

Середній нормативний (економічно виправданий) строк експлуатації активної частини основних фондів становить 10 років, а пасивної — 25 років.

Протягом розрахункового п'ятирічного періоду середньорічний приріст основних фондів підприємства має становити 6%, у тому числі активної їх частини — 9%.

Коефіцієнти вибуття основних фондів залежно від строку експлуатації і темпів приросту наведено в таблиці:

Таблиця 2.2- Рекомендовані коефіцієнти вибуття основних фондів залежно від строку їх експлуатації та темпів приросту

Строк експлуатації, років	Темпи приросту, 1 %	Темпи приросту, 3 %	Темпи приросту, 6 %	Темпи приросту, 9 %
3	0,3300	0,3235	0,3141	0,3050
5	0,1960	0,1884	0,1774	0,1671
10	0,0956	0,0872	0,0759	0,0658
15	0,0621	0,0538	0,0429	0,0341
25	0,0354	0,0274	0,0182	0,0118

Витрати, що не збільшують вартості основних фондів, дорівнюють 5% тих капітальних вкладень, що спрямовуються на відшкодування вибуття основних фондів.

Попит внутрішнього ринку на продукцію підприємства становитиме 80 тис. тонн на кінець розрахункового періоду. Виробнича потужність підприємства на початок розрахункового періоду дорівнювала 65 тис. тонн.

Очікуваний коефіцієнт використання виробничої потужності в продовж цього періоду в середньому дорівнюватиме 0,87.

Необхідні виробничі потужності протягом розрахункового періоду вводитимуться в таких розмірах, % до підсумку: перший і другий рік — по 15, третій і четвертий — по 20, п'ятий — 30.

Відповідно до нормативів нововведені виробничі потужності освоюються протягом двох років, у тому числі в рік введення в дію — на 60%. За існуючими нормами питомі капітальні вкладення становлять 900 грн. у розрахунку на 1 тону приросту виробничої потужності. З метою подальшого нарощування виробничих потужностей підприємства в наступному за розрахунковим періоді передбачається на останній рік розрахункового періоду створити заділ з основних фондів вартістю 18 млн. грн. При цьому середній коефіцієнт готовності виробничих об'єктів, що перебуватимуть у будівельному заділі протягом останнього року розрахункового періоду, дорівнюватиме 0,15.

Визначити:

— необхідний обсяг капітальних вкладень у відшкодування виведених основних фондів і підтримку існуючого рівня виробництва;

- обсяг реальних інвестицій задля забезпечення приросту виробничої потужності підприємства;
- розмір капітальних вкладень для створення будівельного заділу;
- загальний обсяг капітальних вкладень, необхідних для технічного розвитку підприємства в розрахунковому періоді.

ТЕМА 4. БЮДЖЕТУВАННЯ ТА АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Короткий опис теми

Сутність, мета і завдання бюджетування. Місце бюджетування в фінансовому аналізі інвестиційних проектів. Класифікація доходів та витрат проекту. Складові інвестиційних та виробничих витрат. Лаги доходів і витрат. Способи врахування лагів доходів та витрат. Безповоротні витрати та неявні вигоди проекту. Альтернативна вартість та її використання в інвестиційному аналізі. Визначення інвестиційних потреб та очікуваних надходжень від інвестицій. Прогнозування фінансових результатів інвестиційного проекту. Прогнозування потоку грошових коштів інвестиційного проекту. Методологічні принципи розрахунку грошового потоку. Фактори, що впливають на величину грошового потоку. Особливості формування грошових потоків відрізнених видів діяльності. Роль амортизації та її вплив на зміну грошового потоку. Потік реальних грошей. Сальдо реальних грошей. Сальдо накопичених реальних грошей. Фінансова спроможність проекту.

Джерела фінансування інвестиційних проектів. Фінансовий профіль проекту. Аналіз впливу позикового капіталу на ефективність проекту. Фактори, що визначають ефективність вкладання власного капіталу в проект. Прогнозування балансового звіту проекту. Особливості формування прогнозних показників фінансового плану для оцінки ефективності участі в проекті.

Питання для обговорення

1. Особливості прогнозування грошових потоків інвестиційних проектів.
2. Оцінювання інвестиційної пропозиції.

3. Урахування нематеріальних активів у процесі бюджетування капіталу.

Питання для самоконтролю

1. Чому амортизаційні відрахування необхідно виділяти в окрему статтю прогнозу про фінансові результати інвестиційного проекту?

2. Для чого потрібен прогноз грошових потоків? З яких розділів він складається?

3. Як складається прогноз грошових потоків від операційної діяльності? Чому дорівнює грошовий потік від операційної діяльності?

4. Розкрийте сутність непрямого методу визначення проектного грошового потоку.

5. Як відображаються в прогнозах грошових потоків інвестиційних проектів операції, пов'язані з вкладаннями до додаткових фондів?

6. Розкрийте необхідність та порядок проведення оцінки ефективності участі в проекті.

7. Чим відрізняється оцінка ефективності інвестиційного проекту для акціонерів від оцінки участі підприємства в його реалізації?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1 .

Компанія "А" оцінює придбання нового обладнання для проведення земляних робіт. Ціна обладнання становить 50000 дол. Проект також вимагає додаткових витрат на модифікацію обладнання для спеціального використання в розмірі 10000 дол. Проект потребує збільшення оборотного капіталу на 2000 дол.

Амортизація буде нараховуватись прискореним методом протягом 3-х років. Норма амортизації становить: 1-й рік – 33%; 2-й рік – 45%; 3-й рік – 15%.

Після трьох років обладнання буде продано за 20000 дол. Залишкова вартість на момент продажу становитиме 3500 дол.

Реалізація проекту призведе до щорічної економії витрат на роботу силу в розмірі 20000 дол. Вартість капіталу становить 10%

Визначити:

- чистий грошовий потік на момент інвестування;
- приток грошових коштів в процесі реалізації проекту;

- грошовий потік від операцій по завершенню проекту;

Завдання 2.

Розглядається проект створення невеликого підприємства для виробництва товару Х. Для реалізації проекту необхідно придбати обладнання на суму 1800 тис. грн. Термін його експлуатації три роки. Амортизація нараховується рівномірно. Передбачається, що на четвертий рік устаткування можна буде продати за 100 тис. грн. Продукт Х вироблятиметься в обсязі: перший рік – 190 тис. од.; другий рік – 360 тис. од.; третій рік – 500 тис. од.

Реалізувати продукцію можна за ціною 5 грн. (у цінах року початку здійснення проекту). Витрати на одиницю товару плануються на рівні 1,5 грн.

Обчисліть грошовий потік за проектом.

Завдання 3.

Продукція концерну AFG користується великим попитом, і це дає можливість керівництву розглядати проект збільшення продуктивності підприємства за рахунок випуску нової продукції. З цієї метою необхідно наступне:

- а) додаткові витрати на придбання лінії вартістю 160 тис.дол.;
- б) збільшення оборотного капіталу на 29 тис. дол.;
- в) збільшення експлуатаційних витрат:

1) витрати на оплату праці персоналу за перший рік 55 тис. дол., і надалі будуть збільшуватися на 2 тис. дол. щорічно;

2) придбання вихідної сировини для додаткового випуску 49 тис.дол., і надалі вони будуть збільшуватися на 5 тис. дол. щорічно;

3) інші додаткові щорічні витрати складуть 2 тис. дол.;

г) обсяг реалізації нової продукції по п'яти роках відповідно: 49, 44, 53,46, 48 тис. шт.;

д) ціна реалізації продукції за перший рік 5 дол. за одиницю і буде щорічно збільшуватися на 0,5 дол.;

е) амортизація здійснюється рівними частками протягом усього терміну служби устаткування. Через п'ять років ринкова вартість устаткування складе 10% його початкової вартості;

є) витрати на ліквідацію через п'ять років складуть 5% ринкової вартості устаткування;

ж) для придбання устаткування необхідно взяти довгостроковий кредит, рівний вартості устаткування, під 12% річних терміном на п'ять років (норма доходу на капітал, вартість капіталу WACC = 12%). Повернення основної суми здійснюється рівними частками, починаючи з другого року (платежі наприкінці року).

ТЕМА 5. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Короткий опис теми

Формальні та неформальні методи оцінки ефективності інвестицій. Простий термін окупності інвестицій та його модифікації.

Методи знаходження терміну окупності: кумулятивний та метод усереднення параметрів. Умови застосування, переваги та недоліки показника терміну окупності інвестицій. Проста норма окупності інвестицій та її модифікації (бухгалтерська рентабельність інвестицій).

Переваги та недоліки простої норми окупності. Чисті грошові надходження. Індекс прибутковості інвестицій: сутність, переваги, недоліки та умови застосування. Максимальний грошовий відтік (потреба у фінансуванні, капітал ризику). Чиста поточна вартість: сутність, розрахунок, переваги, недоліки та умови застосування. Метод кінцевої вартості майна. Модифікована чиста поточна вартість інвестицій.

Індекс прибутковості дисконтованих інвестицій. Внутрішня норма прибутковості. Метод послідовних ітерацій та його застосування.

Термін окупності інвестицій з урахуванням дисконтування. Максимальний грошовий відтік з урахуванням дисконтування.

Питання для обговорення

1. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів.
2. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв оцінки проектів.
3. Методологічні, методичні та операціональні принципи оцінки ефективності інвестиційних проектів.
4. Оцінка бюджетної ефективності інвестиційних проектів.

Питання для самоконтролю

1. Перерахуєте показники ефективності інвестиційних проектів, що не припускають використання концепції дисконтування.
2. Перерахуєте показники ефективності інвестиційних проектів, засновані на використанні концепції дисконтування.
3. Визначте зміст, порядок розрахунку, переваги та недоліки, можливості застосування відомих Вам показників ефективності проектів.
4. Чому чиста поточна вартість (NPV) є основним критерієм при оцінці інвестиційних проектів? Які рішення зазвичай ухвалюються при оцінці інвестиційних проектів, якщо: $NPV > 0$; $NPV = 0$; $NPV < 0$?
5. Як змінюється значення чистої поточної вартості при збільшенні показника дисконту?
6. Дайте визначення індексу прибутковості інвестицій. Від яких видів діяльності враховуються грошові потоки при визначенні індексу прибутковості інвестицій?
7. Поняття фінансового профілю проекту, методи побудови і можливості його використання для оцінки проектів.
8. Чи завжди всі учасники проекту користуються для відбору проекту однаковими критеріями ефективності?
9. Обґрунтуйте необхідність застосування неформальних процедур оцінки проектів. Які критерії є найпопулярнішими при проведенні неформальних процедур оцінки проектів?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Корпорація планує інвестувати кошти в нове обладнання. Початкові витрати проекту 10000 грн., а щорічні грошові потоки від інвестування упродовж 6 років існування проекту — 2500 грн. Визначити період окупності проекту.

Завдання 2.

Корпорації необхідно оцінити інвестиційний проект з первинними інвестиціями 10000 грн. і щорічними грошовими потоками 4000

грн. упродовж 6 років. Корпорація планує необхідну ставку прибутковості проекту на рівні 13%. Обчислити NPV проекту.

Завдання 3.

Компанія оцінює придбання нового обладнання. Базова ціна обладнання становить 140000 грн. Проект також вимагає додаткових витрат на модифікацію обладнання для спеціального використання в розмірі 30000 грн. Проект потребує збільшення оборотного капіталу на 8000 грн.

Амортизація буде нараховуватись прискореним методом протягом 3-х років. Норма амортизації становить: 1-й рік – 33%; 2-й рік – 45%; 3-й рік – 15%.

Після трьох років обладнання буде продано за 60000 грн. Реалізація проекту призведе до щорічної економії витрат на робочу силу в розмірі 50000 грн. Оцініть доцільність придбання обладнання за допомогою критерію NPV, якщо вартість капіталу становить 10%.

Завдання 4.

Проект з життєвим циклом 4 роки має первинні інвестиції 20000 грн. і такі річні грошові надходження: 1 рік – 1000 грн., 2 рік – 3000 грн., 3 рік – 4000 грн., 4 рік – 3000 грн. Визначити середню ставку прибутковості інвестицій цього проекту.

Завдання 5.

Для реалізації інвестиційного проекту (придбання нового обладнання) необхідні початкові інвестиції в розмірі 63000 грн. Додаткові інвестиції в оборотний капітал становитиме: 1-й рік – 15000; 3-й рік – 10000.

Використання обладнання призведе до щорічної економії виробничих витрат в розмірі 30000 грн. Строк служби обладнання 7 років. Амортизація нараховується рівномірним способом. Через чотири роки обладнання буде продано за 25000 грн. Звільнення оборотних коштів на момент завершення проекту становитиме 15000 грн.

Оцініть доцільність придбання обладнання, якщо вартість капіталу становить 10%.

ТЕМА 6. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЕКТІВ

Короткий опис теми

Поняття інвестиційної привабливості проектів. Правила використання критеріїв ефективності інвестиційних проектів. Порівняння витратних проектів. Порівняльна оцінка ефективності проектів з різними строками реалізації. Метод ланцюгового повторення. Метод нескінченного ланцюгового повторення. Метод еквівалентного ануїтету. Особливості застосування показників доходності в порівняльних оцінках ефективності. Труднощі порівняння ефективності проектів з нестандартними грошовими потоками за критерієм внутрішньої норми доходності. Модифікована внутрішня норма прибутку. Ставка доходності фінансового менеджменту. Порівняння показників доходності інвестицій, виражених в різних валютах. Точка Фішера і її використання в інвестиційному аналізі. Дюрація інвестицій.

Питання для обговорення

1. Розвиток методології порівняння альтернативних проектів.
2. Метод кінцевої вартості майна порівняння альтернативних проектів.
3. Метод повних фінансових планів порівняння альтернативних проектів.

Питання для самоконтролю

1. Як застосовується метод дисконтованого періоду окупності для порівняльної ефективності альтернативних капітальних вкладень?
2. Яким критерієм керуються при аналізі порівняльної ефективності капітальних вкладень по методу чистої поточної вартості?
3. Як використовувати метод внутрішньої норми прибутковості для порівняльного аналізу ефективності капітальних вкладень?
4. Яким підходом слід скористатися при порівняльній оцінці ефективності капітальних вкладень, коли важко або неможливо оцінити грошовий дохід від капітальних вкладень?

5. Особливості оцінки взаємовиключних та взаємодоповнюючих проектів.

6. Основні положення методики порівняння та відбору проектів за неформальними критеріями оцінки.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Підприємство розглядає два альтернативних проекти. Кожен з них потребує початкових інвестицій в розмірі 8000 грн., має ставку дисконту 15% і реалізується на протязі 4-х років. Ці проекти генерують такі грошові потоки.

Роки	0	1	2	3	4
Проект "А"	-8000	3500	4000	3500	2000
Проект "Б"	-8000	2500	4500	4000	2000

Який з цих проектів треба відхилити? Висновок зробіть на підставі показника NPV.

Завдання 2. Корпорації було запропоновано три інвестиційні проекти з такими грошовими потоками:

Час	Проект А	Проект В	Проект С
0	-10000	- 30000	-18000
1	3000	7000	-6000
2	4000	10000	8500
3	5000	13000	8500
4	5500	15000	9000

Визначте індекс прибутковості дисконтованих інвестицій проектів і виберіть найкращий з цих проектів за умови, що необхідна ставка прибутковості корпорації становитиме 12%.

Завдання 3.

Підприємство розглядає два взаємовиключних проекти з наступними характеристиками:

Показники	Проект “Х”	Проект “У”
Початкові інвестиції, дол.	70 000	70 000
Грошові потоки:		
1-й рік	10 000	50 000
2-й рік	20 000	40 000
3-й рік	30 000	20 000
4-й рік	45 000	10 000
5-й рік	60 000	10 000
Разом грошових потоків, дол.	165 000	130 000

Витрати на капітал в даній компанії становлять 10 %. Зробіть оцінку проектів по критеріям NPV, PI, IRR.

Завдання 4.

Зробіть порівняльну оцінку інвестиційної привабливості альтернативних проектів, використовуючи відомі Вам критерії ефективності, розрахуйте точку Фішера, якщо очікувані чисті грошові потоки від реалізації проектів такі:

Рік	Проект А	Проект Б
0	- 300	- 405
1	- 387	134
2	- 193	134
3	- 100	134
4	600	134
5	600	134
6	850	134
7	180	0

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ УМОВ ІНВЕСТИВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ

ТЕМА 7. ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Короткий опис теми

Сутність аналізу фінансово-інвестиційного аналізу суб'єктів господарювання. Фінансовий стан підприємства. Мета, завдання та послідовність фінансово-інвестиційного аналізу суб'єктів господарювання. Система методів фінансово-інвестиційного аналізу. Прийом порівняння. Прийом розрахунку відносних величин. Система показників

аналізу фінансового стану підприємства, методика їх розрахунку та аналізу. Показники ринкової активності. Коефіцієнт («ціна-дохід» («Price/Earnings»). Коефіцієнт дивідендної віддачі акцій («Dividend Yield»), Коефіцієнт дивідендних виплат («Dividend Payout»). Коефіцієнт «ціна-виручка» («Price-Sales»). Коефіцієнт «ціна-балансова вартість» («Price-Book Value»). Балансовий метод. Аналіз детермінованих та стохастичних моделей. Методи факторного аналізу. Інтегральний прийом. Поняття інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Питання для обговорення

1. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості.
2. Рейтингова оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
3. Характеристика фінансових показників, які найбільш цікавлять інвесторів в процесі інвестування коштів.

Питання для самоконтролю

1. Які функції та завдання виконує фінансово-інвестиційний аналіз?
2. Які види відносних показників використовуються в фінансово-інвестиційному аналізі?
3. Яка група показників фінансового стану на Вашу думку є найбільш важливою при проведенні фінансово-інвестиційного аналізу?
4. Охарактеризуйте методику проведення факторного аналізу детермінованих моделей.
5. Які показники використовуються в аналізі інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

На основі наведених в табл. 2.3 даних необхідно визначити коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти фінансової незалежності. Використовуючи розраховані коефіцієнти необхідно зробити висновки щодо платоспроможності підприємства.

Таблиця 2.3 - Баланс підприємства (фрагмент)

Стаття	тис грн.
залишки грошових коштів у касі	10
ринкові цінні папери	15
кредиторська заборгованість	70
короткострокові кредити банку	30
дебіторська заборгованість	65
виробничі запаси	80
будівлі і споруди	250
інші короткострокові зобов'язання	20
нематеріальні активи	20
резервний фонд	120
додатковий вкладений капітал	130
інші основні засоби	50
нерозподілений прибуток	30
статутний капітал	270
залишки грошових коштів на поточному рахунку підприємства	15
інший додатковий капітал	25
інші оборотні активи	40
готова продукція на складі	105
незавершене виробництво	70
довгострокові кредити банка	50

Завдання 2.

На основі наведених в табл. 2.4 даних необхідно визначити коефіцієнти ліквідності і дати характеристику платоспроможності підприємства.

За даними балансу на початок року підсумок I розділу пасиву становив 1 млн. грн., а сума підсумків II, III, IV, V розділів пасиву балансу – 4 млн. грн.

Чи буде достатньо за рік збільшити суму власного капіталу у 2 рази (у 4 рази), аби підприємство стало привабливим для інвесторів (з позиції фінансової незалежності)? Чому?

Зробити розрахунки.

Таблиця 2.4 - Баланс підприємства (фрагмент)

Стаття	на початок року, тис грн.	на кінець року, тис грн.
виробничі запаси	35	46
готова продукція	15	20
незавершене виробництво	12	10
грошові кошти на розрахунковому рахунку	29	30
короткострокові кредити банку	47	58
кредиторська заборгованість	72	87
заборгованість по заробітній платі	75	105
заборгованість бюджету і позабюджетним фондам	94	98
дебіторська заборгованість	83	92
інші оборотні активи	17	14

Завдання 3.

Зробіть висновки про стан ліквідності підприємства та фактори, що вплинули на такий стан, зважаючи на те, що сума короткострокових зобов'язань на кінець року порівняно з таким станом на початок року майже не змінилась, якщо: коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок року = 0,1; коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець року = 0,05; коефіцієнт термінової ліквідності на початок року = 0,6; коефіцієнт термінової ліквідності на кінець року = 1,7; коефіцієнт поточної ліквідності на початок року = 1,5; коефіцієнт поточної ліквідності на кінець року = 1,9.

ТЕМА 8. УРАХУВАННЯ РИЗИКУ І НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Короткий опис теми

Поняття ризику та невизначеності. Мета врахування ризиків та невизначеності в проектному аналізі. «Золоте правило» інвестування. Види, типи та форми ризиків інвестиційних проектів. Систематичний та індивідуальний ризик. Особливості оцінки ризиків на різних стадіях проектного циклу. Стійкість проекту і її види. Укрупнена оцінка стійкості проекту в умовах ризику. Методи оцінки ризику інвестиційних проектів. Термін окупності як вимірник ризику проекту. Експертний аналіз ризиків. Метод аналогій. Метод ставки відсотка з поправкою на

ризик. Метод коефіцієнтів зниження. Метод критичних значень (метод варіації параметрів). Статистичні показники оцінки рівня ризику. Очікуване значення доходності. Показники варіації і їх використання в оцінках ризику проектів. Аналіз чутливості проекту: методика застосування, переваги і недоліки. Метод точки беззбитковості. Готівкова і фінансова беззбитковість. Зона безпеки проекту. Сутність та порядок розрахунку операційного важеля. Вплив операційного важеля на зміну прибутку та рівень ризику. Метод сценаріїв. Метод «дерева рішень». Метод імітаційного моделювання Монте-Карло. Аналіз кумулятивних профілів ризику.

Питання для обговорення

1. Причини виникнення ризиків та їх наслідки для проектів.
2. Методи зниження ризиків під час оцінки та реалізації проектів.
3. Вимір і кількісна оцінки ризику.

Питання для самоконтролю

1. Як ризик впливає на доходність інвестицій?
2. Розкрийте сутність та наведіть приклади систематичного ризику інвестиційних проектів.
3. Який проект вважається абсолютно стійким до ризику?
4. Що показує коефіцієнт варіації? Які рівні ризикованості інвестицій можна виділити за цим коефіцієнтом?
5. Що показує показник еластичності? Як він використовується в аналізі інвестицій в умовах ризику та невизначеності?
6. Що таке змінні та постійні витрати? Наведіть приклади таких витрат.
7. Чим відрізняються бухгалтерська, готівкова та фінансова точка беззбитковості?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Продукція концерну А користується великим попитом, і це дає можливість керівництву розглядати проект збільшення продуктивності підприємства за рахунок випуску нової продукції.

З цією метою необхідно наступне: додаткові витрати на придбання лінії вартістю 160 тис. дол.; збільшення оборотного капіталу на 29 тис. дол.; збільшення експлуатаційних витрат:

а) витрати на оплату праці персоналу за перший рік 55 тис. дол., і надалі будуть збільшуватися на 2 тис. дол. щорічно;

б) придбання вихідної сировини для додаткового випуску 49 тис.дол., і надалі вони будуть збільшуватися на 5 тис. дол. щорічно;

в) інші додаткові щорічні витрати складуть 2 тис. дол.;

1) обсяг реалізації нової продукції по п'яти роках відповідно: 49, 44, 53,46, 48 тис. шт.;

2) ціна реалізації продукції за перший рік 5 дол. за одиницю і буде щорічно збільшуватися на 0,5 дол.;

3) амортизація здійснюється рівними частками протягом усього терміну служби устаткування.

Через п'ять років ринкова вартість устаткування складе 10% його початкової вартості;

4) витрати на ліквідацію через п'ять років складуть 5% ринкової вартості устаткування;

5) для придбання устаткування необхідно взяти довгостроковий кредит, рівний вартості устаткування, під 12% річних терміном на п'ять років (норма доходу на капітал, вартість капіталу WACC = 12%).

Повернення основної суми здійснюється рівними частками, починаючи з другого року (платежі наприкінці року). Податок на прибуток - 25%.

1. На основі наведеної інформації за інвестиційним проектом необхідно:

- провести аналіз чутливості NPV до зміни попиту на продукцію (обсягів реалізації), витрат на сировину, витрат на оплату праці, постійних витрат на 10%;

- побудувати рейтинг факторів проектів, що перевіряються на ризик та матрицю чутливості і передбачуваності, якщо можливості прогнозування факторів мають таку експертну оцінку: попит на продукцію – середня, витрати на сировину середня, витрати на оплату праці – висока, постійні витрати – висока.

2. Провести оцінку проекту за сценарним методом, якщо:

- ймовірність базового сценарію – 0,5;

- за оптимістичним сценарієм чиста поточна вартість буде на 15% перевищувати інтегральний економічний ефект від реалізації базового сценарію, ймовірність даного сценарію – 0,2;

- за песимістичним сценарієм чиста поточна вартість буде на 20% нижче інтегрального економічного ефекту від реалізації базового сценарію, ймовірність сценарію – 0,3.

Завдання 2. Визначте за допомогою методу середньоквадратичного відхилення значень очікуваного прибутку який з двох проектів є більш ризикованим:

Оцінка можливого результату	Запроєктований прибуток (млн.грн.)	Значення ймовірності
Проект А		
Песимістична	25	0,2
Стримана	35,7	0,6
Оптимістична	35	0,2
Проект Б		
Песимістична	8,0	0,25
Стримана	30,0	0,50
Оптимістична	60,0	0,25

Завдання 3.

Визначте за допомогою коефіцієнта варіації очікуваних прибутків, який з двох проектів є більш ризикованим:

Оцінка можливого результату	Запроєктований прибуток (млн.грн)	Значення ймовірності
Проект А		
Песимістична	8	0,25
Стримана	30	0,50
Оптимістична	60	0,25
Проект Б		
Песимістична	10	0,4
Стримана	50	0,4
Оптимістична	75	0,2

ТЕМА 9. АНАЛІЗ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Короткий опис теми

Фінансові інвестиції. Ринок фінансових інвестицій. Кон'юнктура ринку фінансових інвестицій. Індикатори ринку фінан-

сових інвестицій. Характеристика основних індексів фінансового ринку (група індексів Доу Джонса, індекси американської фондової біржі, індекси

Національної асоціації фондових дилерів та інші). Індекси ринку фінансових інвестицій України (L-індекс, індекс IPI-U, індекс Business Partners, індекс WOOD-15, індекс КАС-20 тощо). Технічний аналіз: сутність та принципи. Використання трендів в технічному аналізі.

Види та типи трендів трендів. Графічні методи технічного аналізу. Особливості використання лінійних графіків в технічному аналізі. Стопчиккові діаграми. Побудова та використання графіків у вигляді «барів». «Японські свічки» та їх аналіз. Застосування в технічному аналізі рафіків типу «хрестики-нулики». Кількісні методи технічного аналізу. Ковзкі середні та їх використання в аналізі ринку фінансових інвестицій. Фундаментальний аналіз ринку фінансових інвестицій.

Особливості макроекономічного фундаментального аналізу. Вплив стану кон'юнктури ринку на інвестиційну активність. Вплив зміни ставки відсотку на вартість фінансових інвестицій. Фундаментальний аналіз регіонального рівня. Галуzeвий фундаментальний аналіз.

Особливості впливу економічного циклу та інвестиційну активність в галузі. Фундаментальний аналіз окремих підприємств. Інвестиційний клімат. Фактори формування інвестиційного клімату. Методи оцінки інвестиційного клімату.

Питання для обговорення

1. Характеристика інвестиційних індексів, що використовуються в зарубіжній практиці.
2. Вітчизняний досвід оцінки стану інвестиційного ринку.
3. Основні учасники інвестиційного ринку та їх функції

Питання для самоконтролю

1. За допомогою яких показників та методів досліджується кон'юнктура інвестиційного ринку?
2. Дайте характеристику відомих Вам індексів фінансового ринку.
3. Які фондові індекси використовуються для аналізу ринку фінан-

сових інвестицій в Україні? Дайте їх загальну характеристику.

4. Назвіть базові принципи технічного аналізу.

5. Які види та типи трендів розрізняють аналітики фінансового ринку?

6. Що являє собою графік у вигляді «барів»? З якою метою він будується та яку інформацію відображає?

7. Дайте загальну характеристику методики побудови та аналізу графіку «хрестики-нулики».

8. Чим технічний аналіз відрізняється від фундаментального аналізу інвестиційного ринку?

9. Які основні фактори зміни інвестиційної кон'юнктури вивчає макроекономічний фундаментальний аналіз?

10. Як зміна ставки відсотка на інвестиційному ринку впливає на обсяги інвестування?

11. Розкрийте сутність поняття «інвестиційний клімат».

ТЕМА 10. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Короткий опис теми

Фінансові інструменти. Інструменти фондового ринку. Інструменти грошового ринку. Інструменти кредитного ринку. Фінансові активи. Фінансові зобов'язання. Інструменти власного капіталу. Похідні фінансові інструменти. Цінні папери. Класифікація цінних паперів. Поточна внутрішня вартість фінансового інструменту. Метод капіталізації вартості. Оцінка доцільності інвестування в фінансові інструменти. Оцінка інвестиційних якостей акцій. Ефективність інвестицій в акції. Внутрішня ціна акцій. Модель Уілсона. Оцінка внутрішньої вартості акції, якщо передбачається її продаж. Оцінка акцій з постійним коефіцієнтом зростання. Модель Гордона. Оцінка акцій з наднормальним зростанням. Оцінка інвестиційних якостей облігацій. Основні параметри облігацій. Внутрішня вартість облігацій.

Оцінка облігацій з фіксованими платежами. Процентний ризик облігацій. Курс облігацій. Облігації з дисконтом. Оцінка дисконту. Дисконт за ризик корпоративного дефолта. Облігації з премією. Оцінка премії. Купонання доходність облігацій. Поточна доходність облігацій. Ставка розміщення облігацій. Оцінка облігацій з періодичною виплатою процентів з необмеженим терміном погашення. Оцінка об-

лігації, проценти за якою сплачуються в момент погашення. Оцінка облігації з нульовим купоном. Оцінка облігації, викупна ціна якої відрізняється від номіналу.

Питання для обговорення

1. Стратегічні напрями групування фінансових інвестицій.
2. Політики управління фінансовими інвестиціями.
3. Співвідношення ризику і дохідності цінних паперів.

Питання для самоконтролю

1. Чим акції відрізняються від облігацій?
2. Розкрити загальну методику оцінки доцільності інвестування в фінансові інструменти.
3. За допомогою яких показників оцінюється ефективність інвестування в акції? Наведіть методику їх розрахунку.
4. До якого типу облігацій (з премією або з дисконтом) належать цінні папери, за якими курс при наближенні моменту викупу зростає?
5. Розкрити сутність дисконту за ризик корпоративного дефолта.
6. Інвестиційний портфель: сутність, класифікація.
7. Принципи формування інвестиційних портфелів.
8. Ризики у фінансових інвестиціях.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

На ринку реалізуються облігації кількох емітентів: облігації «SPC» з номіналом 100 грн. і купонною ставкою 22 % річних реалізуються за курсом 107 %, строк до погашення 3 роки; облігації «Крам» з номіналом 80 грн. та купонною ставкою 18 % річних реалізується за курсом 92 %, строк до погашення 2 роки; облігації «Аква» реалізуються за номіналом в 90 грн., мають купонну ставку 20 %, строк до погашення — 2 роки. Яку з облігацій купить інвестор, ураховуючи рівень доходу кожного фінансового активу?

Завдання 2.

Інвестор придбав акцію номіналом 30 грн. за курсом 117 % і продав її через 4 роки за курсом 136 %. У перший рік рівень

дивідендів становив 2,4 грн. на акцію, у другий рік ставка дивіденду становила 10 %, у третій — 11 %, у четвертий рік рівень дивідендів становив 3,4 грн. Розрахуйте сукупну дохідність і середньорічну (кінцеву) дохідність акції.

Завдання 3.

На фондовому ринку пропонуються для продажу облігації фірми «Трансавто» за ціною 80 грн. за одиницю. Ці облігації були емітовані строком на 4 роки, її номінальна вартість становить 90 грн., до закінчення строку їх обігу залишилось 3 роки. За облігаціями щорічно сплачується відсоток по ставці 5% від номіналу. Внутрішня норма доходності з урахуванням ризику для даного типу облігацій визначена в 25% річних.

Визначити дохідність облігацій та доцільність їх придбання.

ТЕМА 11. ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Короткий опис теми

Інвестиційна стратегія. Типи інвестиційної стратегії. Активна інвестиційна стратегія. Пасивна інвестиційна стратегія. Модель «гри з природою». Матриця вигравів. Матриця ризиків. Вибір оптимальної інвестиційної стратегії в ситуації невизначеності. Критерій маси макс. Критерій Вальда. Критерій Севіджа. Критерій Гурвіца. Вибір оптимальної стратегії в умовах ризику. Критерій математичного очікування. Критерій Лапласа. Критерій Трейнора. Критерій Шарпа.

Питання для обговорення

1. Механізм розробки інвестиційної стратегії.
2. Фактори, що впливають на формування інвестиційної стратегії.
3. Характеристика складових елементів інвестиційної стратегії.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність та значення інвестиційної стратегії.

2. Охарактеризуйте активну стратегію фінансового інвестування.
3. В яких умовах ефективною буде пасивна стратегія фінансового інвестування?
4. Розкрийте сутність оптимізації інвестиційної стратегії в межах моделі «гри з природою».
5. Чим матриця ризиків відрізняється від матриці виграшів?
6. Які критерії використовуються для вибору оптимальної інвестиційної стратегії в ситуації невизначеності?
7. Розкрийте спільні та відмінні риси критеріїв Вальда та Севіджа.
8. Охарактеризуйте критерії, що використовуються для вибору оптимальної стратегії в умовах ризику.
9. Як визначити оптимальну інвестиційну стратегію на основі системи критеріїв оптимізації?
10. Розкрийте сутність та методику використання критерію Трея Нора.
11. Чим критерій Шарпа відрізняється від критерію Трея Нора? Який з цих показників найповніше відображає ефективність інвестиційної стратегії?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Наводиться матриця значень чистого приведенного доходу по інвестиційному проекту при різних станах економічного середовища (Π_1) і обраній підприємством стратегії (A_1). Визначити оптимальні стратегії за критеріями максімакса, Вальда і Севіджа та оптимальну стратегію для проекту в цілому.

Таблиця 2.5 - Матриця значень чистого приведенного доходу, грн.

Стан економічного середовища	Π_1	Π_2	Π_3
Стратегії			
A_1	580400	610200	450600
A_2	495700	565300	582500
A_3	598200	575400	625300

Завдання 2.

Наводиться матриця значень чистого приведенного доходу по інвестиційному проекту при різних станах економічного середовища (A_1) і обраний підприємством стратегії (P_1). Визначити оптимальні стратегії за критеріями максімакса, Вальда і Севіджа та оптимальну стратегію для проекту в цілому.

Таблиця 2.6 - Матриця значень чистого приведенного доходу, грн.

Стан економічного середовища	P_1	P_2	P_3
Стратегії			
A_1	975400	834200	920500
A_2	742800	900300	875250
A_3	910700	700450	825300

ТЕМА 12. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ

Короткий опис теми

Поняття портфеля інвестицій. Класифікація інвестиційних портфельів. Оптимізація портфеля реальних інвестицій. Просторова оптимізація. Особливості оптимізації портфеля з можливістю часткової участі в фінансуванні проектів. РЕВ-діаграма. Часова оптимізація.

Індекс можливих втрат. Оптимізація обсягу капітальних вкладень. Графік інвестиційних можливостей. Графік граничної вартості капіталу. Модель Марковіца. Криві байдужості. Очікувана доходність портфеля інвестицій. Стандартне відхилення доходності портфеля.

Коваріація доходності інвестиційних активів. Диверсифікація портфеля. Модель оцінювання капітальних активів (модель Шарпа). Коефіцієнти α та β інвестиційного активу. Систематичний та несистематичний ризик портфеля. Премія за ризик. Лінія ринку фінансового активу. Лінія ринку капіталу. β -коефіцієнт портфеля. Арбітражна теорія оцінювання капітальних активів (модель Росса). Правила формування арбітражного портфеля. Чутливість доходності до факторів ризику.

Питання для обговорення

1. Портфель реальних інвестицій: сутність та види. Прийняття рішень на основі критеріїв оптимальності.

2. Модель оптимізації фінансових інвестицій Шарпа.

3. Модель оптимізації фінансових інвестицій Марковіца

Питання для самоконтролю

1. Надайте характеристику основних видів інвестиційних портфельів за різними класифікаційними ознаками.

2. Чим просторова оптимізація портфеля відрізняється від часової?

3. Від яких факторів залежить можливість перенесення часу інвестування проекту на наступний рік? Як визначається і що показує індекс можливих втрат?

4. Охарактеризуйте сутність графіку граничної вартості капіталу.

5. Як знаходиться оптимальний портфель та бюджет його фінансування?

6. Що таке криві байдужості та яким чином вони використовуються при формуванні інвестиційного портфеля?

7. Як визначається показник коваріації інвестиційних активів в моделі Марковіца. Які фактори визначають розмір премії за ризик інвестування в певний актив?

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.

Фірма планує інвестувати в оновлення основних фондів 60 тис. грн.; «ціна» джерел фінансування складає 10%. Розглядаються чотири альтернативних проекти, грошові потоки, яких наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Грошові потоки проектів

Період	Потоки за проектами, тис. грн.			
	А	Б	В	Г
0	- 35	- 25	- 45	- 20
1	11	9	17	9
2	16	13	20	10
3	18	17	20	11
4	17	10	20	11

Необхідно скласти оптимальний план розміщення інвестицій.

Завдання 2.

Компанія планує інвестувати в основі фонди 840 тис.грн. Необхідно скласти оптимальний план розміщення інвестицій, якщо розглядаються три альтернативних проекти з наступними потоками інвестиційних витрат і прогнозованих доходів.

Таблиця 2.7 - Грошові потоки проектів

(тис.грн.)

Проект	Рік реалізації проекту				
	0	1	2	3	4
A	-410	154	224	252	238
B	-350	126	132	238	140
C	-280	126	140	254	254

Ціна джерела фінансування складає: по проекту А – 32%, по проекту В – 20%, по проекту С – 30%.

Необхідно сформувати оптимальний інвестиційний портфель. Розрахунки провести для двох випадків: з можливим дробленням проектів, з неможливим дробленням проектів.

Завдання 3.

Компанія розглядає можливість інвестування коштів у здійснення інвестиційних проектів, що характеризуються такими показниками:

Рік	Грошові потоки за проектами, тис .грн.					
	A	Б	В	Г	Д	Е
0	– 100	– 100	– 500	– 200	– 300	– 100
1	25	75	145	55	90	60
2	50	45	145	55	90	60
3	70	10	145	55	90	
4			145	55	90	
5			145	55		
6			145	55		

При цьому проекти А та Б є взаємовиключними.

Реалізація проектів планується за рахунок реінвестування прибутку в розмірі 150 тис. грн., коштів амортизаційного фонду в обсязі 250 тис.грн. та позикових коштів, обсяг яких варіює до 500 тис. грн. Рентабельність капіталу, сформованого за рахунок прибутку – 16%.

Необхідно сформувати оптимальний інвестиційний портфель.

Завдання 4.

Компанія отримала декілька інвестиційних пропозицій, що характеризуються такими показниками:

Показники	Проект		
	А	Б	В
Інвестиційні потреби, тис.грн.	60	100	300
Внутрішня норма доходності, %	12	15	14

При цьому проекти А та Б є взаємовиключними.

Реалізація проектів планується за рахунок реінвестування прибутку в розмірі 50 тис.грн., коштів амортизаційного фонду в обсязі 100 тис.грн. та позикових коштів. Очікувана рентабельність власного капіталу – 15%, вартість використання коштів амортизаційного фонду – 16%.

Залучення позикових коштів можливо на таких умовах;

- обсягом до 100 тис.грн. під 15% річних;
- обсягом від 100 до 200 тис.грн. під 17% річних;
- обсягом понад 200 тис.грн. під 18% річних.

Визначити оптимальний портфель реальних інвестицій та оптимальний бюджет капітальних вкладень на основі графіку граничної вартості та графіку інвестиційних можливостей.

3. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Реальні інвестиції: зміст, джерела фінансування, форми реалізації.
2. Зміст і структура інвестиційного проекту, форми існування.
3. Життєвий цикл проекту: характеристика фаз і стадій реалізації проекту.
4. Характеристика суб'єктів інвестиційної діяльності.
5. Об'єкти реального інвестування.
6. Характеристика форм реального інвестування.
7. Етапи реалізації проекту та завдання інвестора, що відповідають їм.
8. Складові характеристик інвестиційного клімату.
9. Критерії аналізу інвестиційної привабливості підприємства.
10. Критерії аналізу інвестиційної привабливості регіону.
11. Вплив інфляції на результати інвестиційної діяльності. Номінальна і реальна вартість. Інфляційна премія і порядок її обчислення.

12. Принципи обчислення вартості капіталу. Розрахунок середньозваженої вартості.
13. Класифікація інвестиційних проєктів.
14. Методика дисконтування в проєктному аналізі.
15. Методи економічної оцінки ефективності інвестування (чистоїприведеної вартості, внутрішньої норми дохідності, періоду окупності, індексу дохідності).
16. Характеристика постійних і змінних витрат за проєктом.
17. Особливості, переваги та недоліки фінансування реальних інвестицій за рахунок інвестиційного кредиту.
18. Фінансовий план інвестиційного проєкту: зміст, складові, напрями аналізу.
19. Способи фінансування інвестиційних проєктів.
20. Постійні та змінні витрати за проєктом.
21. Аналіз фінансових ризиків проєкту.
22. Аналіз експлуатаційних (поточних) витрат за проєктом.
23. Зміст маркетингового плану інвестиційного проєкту.
24. Складові макроекономічного аналізу середовища.
25. Напрями і джерела аналізу конкурентного середовища.
26. Вплив гіринугу на вартість капіталу.
27. Критерії визначення та характеристика потенційного споживацького сегмента.
28. Складові плану просування товару на ринок.
29. Планування прибутку в інвестиційному проєкті.
30. Цілі інвестиційної діяльності на підприємстві.
31. Методи зменшення інвестиційних ризиків за проєктом. Етапи управління інвестиційними ризиками.
32. Методи аналізу та оцінки ризиків реалізації проєкту.
33. Класифікація інвестиційних ризиків.
34. Критерії оцінки інвестиційних якостей фінансових інструментів.
35. Критерії оцінки технічних і технологічних рішень проєкту.
36. Принципи оцінки вартості та дохідності акцій.
37. Моніторинг реалізації проєкту: цілі, види, суб'єкти, що його здійснюють.
38. Принципи формування інвестиційних портфелів.
39. Порядок здійснення експертизи інвестиційного проєкту.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ З ДИСЦИПЛІНИ „ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ”

1. Сутність інвестиційного аналізу як складової процесу управління інвестиціями.
2. Поняття та класифікація інвестиційних проектів.
3. Життєвий цикл інвестиційного проекту.
4. Ефективність інвестицій та принципи її оцінки.
5. Вартість грошей в часі.
6. Методологічні питання вибору норми дисконту.
7. Аналіз інвестицій в умовах інфляції.
8. Аналіз проектно-кошторисної документації.
9. Склад та призначення проектно-кошторисної документації.
10. Організаційно-економічні аспекти порядку розробки проектно-кошторисної документації.
11. Бізнес-план інвестиційного проекту.
12. Доходи та витрати інвестиційних проектів.
13. Методи визначення кошторисної вартості інвестицій.
14. Види та особливості складання кошторисів реальних інвестицій.
15. Аналіз техніко-економічного обґрунтування проекту.
16. Сутність та склад техніко-економічного обґрунтування проекту.
17. Система техніко-економічних показників ефективності проекту.
18. Методика визначення основних техніко-економічних показників проекту.
19. Оцінка абсолютної та порівняльної ефективності проектних рішень.
20. Бюджетування та аналіз грошових потоків інвестиційного проекту. Бюджетування як складова методології інвестиційного аналізу.
21. Прогнозування фінансових результатів і грошових потоків інвестиційного проекту.
22. Оцінка фінансової спроможності проекту.
23. Розробка та оптимізація схеми фінансування проекту.
24. Формування прогнозних показників для оцінки ефективності участі в проекті. Комплекс методів оцінки ефективності інвестиційних проектів.
25. Чисті грошові надходження та чиста поточна вартість інвестицій.
26. Термін окупності інвестицій.
27. Розрахункова та внутрішня норма доходності інвестицій.
28. Індекс прибутковості інвестицій.
29. Метод кінцевої вартості майна.
30. Модифікована чиста поточна вартість.
31. Оцінювання інвестиційної привабливості проектів.

32. Правила використання критеріїв ефективності в порівняльному аналізі інвестиційної привабливості проектів.
33. Оцінка інвестиційної привабливості проектів з різною тривалістю розрахункового періоду.
34. Модифікована внутрішня норма доходності.
35. Точка Фішера і її використання при оцінці інвестиційної привабливості проектів.
36. Дюрація інвестицій.
37. Сутність, мета та завдання фінансово-інвестиційного аналізу суб'єктів господарювання.
38. Методи фінансово-інвестиційного аналізу.
39. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
40. Аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.
41. Урахування ризику і невизначеності інвестиційних проектів.
42. Сутність, значення та класифікація інвестиційних ризиків.
43. Система методів врахування ризиків та невизначеності в інвестиційному аналізі.
44. Укрупнена оцінка стійкості проекту в умовах ризику.
45. Статистичний (ймовірносний) метод оцінки ризикованості інвестиційних проектів.
46. Аналіз чутливості проекту.
47. Маржинальний аналіз ризику. Характеристика основних показників, що використовуються в оцінках беззбитковості.
48. Метод сценаріїв розвитку.
49. Метод «дерева рішень».
50. Метод Монте-Карло: сутність та особливості використання в аналізі ризику інвестицій.
51. Аналіз ринку фінансових інвестицій.
52. Кон'юнктура ринку фінансових інвестицій та оцінка її динаміки.
53. Технічний аналіз ринку фінансових інвестицій.
54. Фундаментальний аналіз ринку фінансових інвестицій.
55. Інвестиційний клімат та методи його дослідження.
56. Оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів.
57. Поняття та класифікація фінансових інструментів.
58. Оцінка доцільності інвестування в фінансові інструменти.
59. Оцінка інвестиційних якостей акцій.
60. Оцінка інвестиційних якостей облігацій.
61. Оцінювання стратегії фінансового інвестування.
62. Сутність та значення стратегії фінансового інвестування.
63. Вибір оптимальної стратегії по інвестиційному проекту в умовах ризику і невизначеності.

- 64. Критерії оцінки інвестиційної стратегії фінансового інвестування.
- 65. Поняття та класифікація інвестиційних портфелів.
- 66. Просторова та часова оптимізація портфеля реальних інвестицій.
- 67. Оптимізація портфеля на основі графіків інвестиційних альтернатив та граничної вартості капіталу.
- 68. Моделі портфеля фінансових інвестицій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Боярко І. М., Гриценко Л. Л. Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 400 с. . [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://shron1.chtyvo.org.ua/Boiarko_Iryna/Investytsiinyi_analiz.pdf
2. Верба В.А. Проектний аналіз / В.А. Верба, О.А. Загородніх. — К. КНЕУ, 2000. — 322 с. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Boiarko_Iryna/Investytsiinyi_analiz.pdf
3. Телишевська Л. І. Інвестиційний аналіз / Л. І. Телишевська, В. І. Успенко; Міністерство освіти і науки України, Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури. - Х.: Бурун Книга, 2011. - 280 с.
4. Пересада А. А. Інвестиційний аналіз : навчально-методичний посібник для самост. вивч.дисц./ А. А. Пересада, С. В. Онікієнко, Ю. М. Коваленко; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. - К.: КНЕУ, 2003. - 134 с.
5. Телишевська Л. І. Інвестиційний аналіз: навч. посібник / Л. І. Телишевська, В. І. Успенко. — Харків : Бурун Книга, 2011. — 280 с. [Електронний ресурс]. —Режим доступу : http://library.cibs.ubs.edu.ua/CGIBIN/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&Z21ID=&I21DBN=CIBS_PRINT&P21DBN=CIBS&S21STN=1&S21REF=&S21FMT=fullw_print&C21COM=S&S21CNR=&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=

Допоміжна

1. Волков І.М. Грачова М.В. Проектний аналіз: Підручник для вищ. навч.закладів — М.: Инфра-М, 2004. — 495 с.
2. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз: Підручник. — К.: КНЕУ, 2000. — 322 с.
3. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2003. — 622 с.
4. Кононенко В. В. Використання індексів в аналізі залучення іноземних інвестицій [Електронний ресурс] / В. В. Кононенко, Д. О. Пирх // Бізнес Інформ. — 2012. — № 4. — С. 65–68. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/binf_2012_4_21.pdf

5. Новикова І. В. Концепції вартісно-орієнтованого управління інвестиціями: аналіз суперечностей і переваг [Електронний ресурс] / І. В. Новикова // Бізнес Інформ. – 2012. – № 10. – С. 84–88. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/binf_2012_10_20.pdf

6. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з дисципліни «Інвестиційний аналіз» за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / Сумський державний університет. Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Кафедра фінансів, банківської справи та страхування. [Електронний ресурс] – Режим доступу.

http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/ia/Praktyka_ia.pdf

Інформаційні ресурси

1. Конституція України. – К.: Україна, 1996.

2. Інтернет-сайти: www.rada.kiev.ua; www.uabanker.net; www.privat.ua; www.pfts.kiev.ua; www.aub.com.ua; www.bank.gov.ua.

3. Фонд бібліотеки ЗНТУ, Запорізької обласної бібліотеки

4. Інтернет-сайти: www.rada.kiev.ua; www.uabanker.net; www.privat.ua; www.pfts.kiev.ua; www.aub.com.ua; www.bank.gov.ua

5. Закон України „Про цінні папери та фондовий ринок” зі змінами // Цінні папери України.-2006.-№22.- 8 червня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.dp.ua/?p=15>.

6. Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>.

7. Електронний ресурс Державної служби статистики: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Основні положення методики розрахунку облігаційних індексів PFTS-Cbonds. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pfts.com>.

9. Положення про ПФТС-індекс (із змінами та доповненнями від 29.01.04). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pfts.com>.